

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра державно-правових дисциплін та українознавства

10 вересня 2019 р.

С.О. Шестакова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

**Спеціальності: 205 Лісове господарство, 201 Агрономія,
202 Захист і карантин рослин, 101 Екологія,
206 Садово-паркове господарство**

Факультет: агротехнологій та природокористування

2019– 2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»
для студентів за спеціальностями: 205 Лісове господарство, 201 Агрономія, 202
Захист і карантин рослин, 101 Екологія, 206 Садово-паркове господарство

Розробники:

Доцент кафедри ДПД та українознавства Харченко І.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри ДПД та українознавства.

Протокол від «23.05» травня 2019 року № 19

Завідувач кафедри ДПД та українознавства С.О. Шестакова

(підпис)

Погоджено:

Декан факультету агротехнологій
та природокористування

І.М.Коваленко

Декан юридичного факультету

С.І.Запара

Методист навчального відділу

Г.О.Бабошина

Зареєстровано в електронній базі: дата: 13.06. 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни 3 семестр

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 0901 Сільське господарство і лісництво Спеціальності: 205 Лісове господарство, 201 Агрономія, 202 Захист і карантин рослин, 101 Екологія, 206 Садово-паркове господарство	Нормативна	
Модулів - 2	Освітній ступінь: Бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2019-2020	
		Курс	
		2	
		Семестр	
		3	
Загальна кількість годин - 60		Лекції	
		12 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2,4		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		34 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить %:
для денної форми навчання – 43%/57%

**Опис навчальної дисципліни
4 семестр**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 0901 Сільське господарство і лісництво Спеціальності: 205 Лісове господарство, 201 Агрономія, 202 Захист і карантин рослин, 101 Екологія, 206 Садово-паркове господарство	Нормативна	
Модулів - 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 1		2019-2020-й	
		Курс	
		2	
		Семестр	
		4	
Загальна кількість годин - 60		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
	Освітній ступінь: Бакалавр	Лабораторні	
		Самостійна робота	
		46 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		іспит	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 23%/77%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: метою вивчення дисципліни є: формування комунікативної компетентності студентів; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фонових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послугоування різними типами словників.

Завдання: сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності, забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови, виробити навички самоконтролю за дотриманням норм у спілкуванні, сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- Значимість вивчення курсу "Українська мова (за професійним спрямуванням)", особливості стилів та жанрів сучасної української літературної мови, поняття "літературна мова", "мовна норма", функції мови, основні умови ефективного мовленнєвого спілкування, композицію публічного виступу, прийоми мислення, вимоги до мовлення і мислення, як правильно читати й осмислювати прочитане, сутність, види, завдання етики ділового спілкування, етичні норми та нормативи, мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики сучасної української літературної мови, призначення, кваліфікацію документів, вимоги до складання та оформлення різних видів документів.

уміти:

- правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності, сприймати, підтверджувати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів; скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети; складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку; послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

3. Програма навчальної дисципліни

Робочу навчальну програму складено на підставі типової програми "Українська мова (за професійним спрямуванням)", затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2009 року № 1150

Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення

Тема 1. Державна мова - мова професійного спілкування.

Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовні норми. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

[illegible]

Тема 6. Культура усного фахового спілкування	4		2			2							
Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем	6	0	0			6							
Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	6	2	2			2							
Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань	4	0	2			2							
Тема 10. Довідково-інформаційні документи	4	0	2			2							
Тема 11. Етикет службового листування	4	0	0			4							
Тема 12. Українська термінологія в професійному спілкуванні	2	2	0			0							
Тема 13. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	0		0			0							
Тема 14. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	0	0	0			0							
Разом за змістовим модулем 2	30	4	8			18							
Усього годин з курсу За 1 семестр	60	12	14			34							

**Структура навчальної дисципліни
4-ий семестр**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Наукова комунікація як складова фахової діяльності												
Змістовий модуль 3 Наукова комунікація як складова фахової діяльності												
Тема 1. Українська термінологія в професійному	16	0	4			12						

спілкуванні.													
Тема 2. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	14	0	2			12							
Разом за змістовим модулем 2	30	0	6			24							
Модуль 2. Наукова комунікація як складова фахової діяльності													
Змістовий модуль 3 Наукова комунікація як складова фахової діяльності													
Тема 3. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	14	0	4			10							
Тема 4. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	14	0	2			12							
Модульний контроль	2	0	2			0							
Разом за змістовим модулем 2	30	0	8			8							
Усього годин з курсу За 2 семестр	30	0	14			46							
Усього з дисципліни	120	12	28			80							

**5. Темі та план лекційних занять
3 семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1: Вступ. Державна мова - мова професійного спілкування. План. 1. Предмет і завдання курсу, його наукові основи. 2. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. 3. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Мовленнєва комунікативна компетенція. 4. Мовні норми.	2
2	Тема 2. Основи культури української мови План 1. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. 2. Комунікативні ознаки культури мови. 3. Комунікативна професіограма фахівця.	2
3	Тема 3. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні План 1. Основні ознаки функціональних стилів. 2. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування. 2.1 Науковий стиль, його підстили, сфера застосування. 2.2 ОДС, його підстили, сфера застосування. 2.3 Публіцистичний, художній, розмовний стилі, їх ознаки та сфера	2

	застосування. 3. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.	
4	Тема 4. Риторика і мистецтво презентації План. 1. Поняття по ораторську компетенцію 2. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. 3. Види публічного мовлення. 4. Мовні засоби переконання. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.	2
5	Тема 5. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Ч.1 План 1. Класифікація документів. Національний стандарт України. 2. Склад реквізитів документів. 3. Вимоги до змісту та розташування реквізитів.	2
6	Тема 6. Українська термінологія у професійному спілкуванні. План 1. Історія і сучасні проблеми української термінології. 2. Термін та його ознаки. Термінологія як система. 3. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. 4. Способи творення термінів певного фаху.	2
	РАЗОМ	12

**6. Теми семінарських занять
3 семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи культури української мови. Комунікативні ознаки культури мови. Правильність. Логічність, точність, чистота.	2
2	Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування. Основні ознаки функціональних стилів.	2
3	Риторика і мистецтво презентації. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію	2
4	Культура усного фахового спілкування. Прийом відвідувачів. Співбесіда з роботодавцем. Особливості ділового телефонного спілкування	2
5	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Реквізити документів.	2
6	Документація з кадрово-контрактних питань. Заява, автобіографія...	2
7	Довідково-інформаційні документи. Довідка, доповідна, пояснювальна.	2
	Разом	14

**Теми семінарських занять
4 семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська термінологія в професійному спілкуванні. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.	2
2	Українська термінологія в професійному спілкуванні. Способи творення	2

	термінів певного фаху.	
4	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю.	2
5	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. План, тези, конспект як важливі засоби організації розумової праці. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань.	2
6	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.	2
7	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів Форми і види перекладу. Суть і види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклад. Особливості редагування наукового тексту. Помилки у змісті й будові висловлювань.	2
8	Модульний контроль	2
	Разом	14

**7. Самостійна робота
3 семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна мова - мова професійного спілкування	2
2	Основи культури української мови.	4
3	Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	4
4	Спілкування як інструмент професійної діяльності.	2
5	Риторика і мистецтво презентації.	4
6	Культура усного фахового спілкування	2
7	Форми колективного обговорення професійних проблем	6
8	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	2
9	Документація з кадрово-контрактних питань	2
10	Довідково-інформаційні документи	2
11	Етикет ділового листування	4
	Усього	34

**Самостійна робота
4 семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська термінологія в професійному спілкуванні. Українські електронні термінологічні словники.	12
2	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці. Науковий етикет. Наукова доповідь.	22
3	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів. Вибір синоніма під час перекладу. Переклад термінів.	12

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда, лекція.
 1.2. *Наочні*: демонстрація
 1.3. Семінарські заняття

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*.
 2.2. *Методи синтезу*.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.1. *Репродуктивний*
 3.2. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, дискусії, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, діалогове навчання.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на семінарських заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;
- виробничі ситуації.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання:

- навчально-дослідна робота;
- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

3 семестр залік

Поточне тестування та самостійна робота								Разом за модулі та CPC	Атес- тація	Сума
Змістовий модуль 1 0 – 35 балів			Змістовий модуль 2 0-35							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
11	12	12	8	9	9	9		85 (70+15)	15	100

Розподіл балів, які отримують студенти
4 семестр

Поточне тестування та самостійна робота								Разом за модулі та CPC	Атес- тація	Підсум. Тест- іспит	Сума
Змістовий модуль 1 0 – 20 балів			Змістовий модуль 2 0 - 20								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7					
6	7	7	5	5	5	5					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

- Харченко І.І. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчально-методичний посібник. Суми, 2012.
- Харченко І.І. Українська мова за професійним спрямуванням. Культура ділового спілкування. Навчально-методичний посібник. Суми, 2013.
- Харченко І.І. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчально-методичний посібник. Суми, 2018. 2011.
- Шестакова С.О. Українська мова за професійним спрямуванням: Навчально-методичний посібник. Суми: ШНАУ, 2011. 58с.
- Шестакова С.О. Українська мова за професійним спрямуванням: Навчально-методичний посібник. Суми: Мрія, 2012. 88с.
- Шестакова С.О.. Українська мова за професійним спрямуванням. Види усного професійного спілкування. Суми, 2016.
- Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», ШНАУ, 2019.

12. Рекомендована література
Основна література

- Гандапас Р. Учимося виступати публічно (відеофільм) // <http://www.radislavgandapas.com>.
- Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2010. Режим доступу: sevmuz.lg.ua/filebrowser/download/254

3. Дорошенко С.І., Захарчук А.С., Басенко Г.Т., Лашенко Н.О. Українська мова професійного спілкування. Суми, 2007
4. Клименченко С.Д. Риторика: Навчально-методичні матеріали. Київ, 2012. <http://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/ud/ritorika.pdf>
5. Красницька А.В. Юридичні документи: техніка складання, оформлення та редагування: посібник Київ, 2006. Режим доступу: <http://lektsii.org/5-68365.html>
6. Комаров В.В. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни Українська мова за правознавчим спрямуванням / В.В. Комаров, В.В.Жернаков, В.В.Зуй. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2010. 188 с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/601957/>
7. Культура фахового мовлення: навч. посіб. / За ред. Н. Д. Бабич.-Чернівці: Книги ХХІ, 2006. Режим доступу: <http://umka.com/ukr/catalogue/books/nadiya-babych-kultura-fakhovoho-movlennya-training-manual-culture-of-professional-speaking.html>
8. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Каравела, 2008. Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/76-ukrainska-mova-profesynogo-splkuvannya-zoryana-matsvuk.html>
9. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура фахової мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1444871/>
10. Мацько Л. І., Мацько О. М. М36 Риторика: Навч. посіб. Київ: Вища шк., 2003. Режим доступу: file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/1mats_ko_l_i_mats_ko_o_m_ritorika.pdf
11. Михайлюк В. О. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2005. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/371984/>
12. Семеног О.М. Культура наукової української мови./ О.М. Семеног. Київ: Академія, 2010. 216 с. Режим доступу: <http://biblioteka-knig.net/yazykoznanie/19215-kultura-naukovo-ukrainsko-movi-semenog-o.html>
13. Харченко І.І. Українська мова за професійним спрямуванням. навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання всіх спеціальностей. Суми, 2018.
14. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. К.: Алерта, 2010. Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf
15. Шестакова С.О. Українська мова за професійним спрямуванням. навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання всіх спеціальностей. Суми, 2016

Додаткова література

16. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура фахової мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. С. 138-150. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1444871/>
16. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 204 с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/757629/>
17. Шевчук С. В. Ділове мовлення. Модульний курс: підручник. 3-тє вид.-Київ: Вид. Арії, 2009. С. 344-390. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/601653/>
18. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Львів: Світ, 1994. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1706062/>
19. Карнеги Д. Как выработать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично. Днепропетровск: Титул, 1996.

Інтернет ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pravopys.net

5. www.r2u.org.ua
6. www.rozum.org.ua http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm